

APERITIFF

03 DUMINICĂ | 11 IUNIE | 2023

14 — 15 ENGLISH PAGES

TRIP PSIHEDELIC CU MIA GOTH

ȘI ALEXANDER SKARSGÅRD

În psihedelicul *Infinity Pool*, care se poate vedea în această seară, de la 21:45, la Castelul Banffy din Bonțida, regizorul Brandon Cronenberg, fiul celebrului David, chestionează metaforic pierderea sinelui ca etapă (obligatorie?) în purificarea conștiinței. Trauma se repetă într-un ciclu nesfârșit căruia nu îi putem scăpa. Urmează să vedem pe ce parte va pica moneda pe această insulă fictivă dintr-o țară fictivă: iadul sau raiul, răspunsul sau dilema?

▶
3

▶ **Brendan Fraser se întoarce**

5 Brendan Fraser, una dintre cele mai mari vedete de la Hollywood, se întoarce în lumina reflectoarelor cu *Balena*.

▶ **Competiția What's Up, Doc?**

7 Secțiunea What's Up, Doc? propune zece debuturi care se rup de convențiile genului documentar. În ele, lirismul devine fabulație controlată.

▶ **Cine-concert Manasse**
10 Clasic al filmului mut românesc, *Manasse* inaugurează seria de cine-concerte de la TIFF.22, în colaborare live cu cvartetul Volekh.

Cel mai fericit om din lume – traume

Ion Indolean

Afară, fațade încă ciuruite de gloanțe după atâția ani, un cenușiu dezolant și mult praf. Înăuntru, femei îmbrăcate în uniforme roz deschis, aliniat geometric fiecare la câte o masă, așteptând bărbați pentru un blind dating într-un hotel comunistoid din Sarajevo.

Poate fi complicat să descâlcești din prima itele unei povești precum cea a bosniacei Asja și a sârbului Zoran, trecuți de 40, care se întâlnesc aici sperând că își vor găsi liniștea, înțelegând diferit de fiecare. Pentru noi – aflați geografic aproape de fostul popor iugoslav, acum rupt în bucățele – atmosfera de neliniște și nesiguranță e (poate doar ușor, poate mult prea) familiară. Aici ajung laolaltă victime și agresori, în tentativa comună, dar și egoistă, de a se concilia cu trecutul.

Dimensiunea inteligentă a filmului ne pune în gardă: condensat într-o zi, sub forma acestui joc de societate, scoate la iveală traume. Zoran caută iertare. Intrat în convenție, e pus la un moment dat să spună trei adevăruri și o minciună: afirmă că a fost pe Marte și că e cel mai fericit om din lume. Ce poate fi mai crunt, să nu poți împăca trecutul sau să vrei să crezi că nu a existat?

- **Duminică, 11 iunie, 15:30 / Cinema Florin Piersic**
- **Sâmbătă, 17 iunie, 20:15 / Universitatea Sapiientia**

Unde mergem cu familia la TIFF?

În cele două weekend-uri ale festivalului, între 10-11 iunie și 17-18 iunie, are loc "TIFF în familie" în Parcul Poligonului din comuna Florești.

Sophia Blaga & Ilie Bălan

TIFF nu este doar o sărbătoare a cinematografului, ci și o oportunitate minunată de a aduce întreaga familie împreună, festivalul oferind și o serie de activități și evenimente interactive, care aduc bucurie și distracție în sufletele celor mici și mari. Ateliere creative, spectacole live, întâlniri cu actori și regizori sunt doar câ-

teva dintre experiențele pe care le poate oferi TIFF în familie, creând astfel o atmosferă de învățare și descoperire ludică.

Biblioteca mobilă BookTruck se remarcă prin bulele de săpun care stârnesc curiozitatea copiilor. "Noi suntem o bibliotecă mobilă și, în principiu, noi împrumutăm, mai mult, cărți copiilor la sate, dar venim și la evenimente la

oraș", ne-a spus Iulia Purcel, voluntară la BookTruck. Cărțile împrumutate pot fi lecturate în parc pe toată perioada evenimentului. Iulia ne-a povestit despre modul în care un grup de copii pasionați de lectură a deschis un stand la care vindeau limonada, donând ulterior câștigurile inițiativei BookTruck.

În rândul atelierelor se numără și atelierul de lut gratuit organizat de Izabela și Sorin Bucur de la „Ateliere cu lut Bucur”, care reprezintă „o punte de legătură între contemporan și tradiție”, conform Izabelei. Am discutat cu Maria, care, la vârsta de 50 de ani a decis să își desfășoare primul voluntariat la TIFF în familie, încântată de „șansa părinților de a experimenta ce le place copiilor, interactionand cu numeroase activități aparte”. Copii și părinți plini de entuziasm și poftă de joacă au copleșit numărul limitat de locuri ale atelierului, care s-a dovedit a fi o adevărată provocare pentru copii: „Modelatul și pictatul lutului necesită o musculatură mai dezvoltată datorită motricității de care copiii trebuie să dea dovadă, iar aceste activități sunt recomandate unei grupe de vârstă de peste 5 ani”.

Am vorbit cu Bogdan Andreica, reprezentant al NapocaTrio, pentru a afla mai multe detalii despre cum se simt copiii la activitățile desfășurate de el, adică tiroliana, respectiv trasul cu arcul. Bogdan ne-a explicat zâmbind că „la tiroliana copiii sunt super încântați, ca și anul trecut” și că este coadă de când deschid până de când iau pauză. „La tir cu arcul sunt entuziasmați, iar unii au arcurile lor. Bogdan recomandă părinților să își aducă copiii la cele două activități, deoarece „mulți își depășesc frica de tiroliană, iar cei care știu, se simt bine, că tiroliana e jos, viteza e foarte mică și noi îi asistăm, și la urcat, și la coborât, și pe traseu”.

De asemenea, cei mici sunt invitați să se joace cu cei doi câini de terapie, pe care îi pot hrăni cu bobitele oferite de organizatori.

Evenimentele gratuite se desfășoară în intervalul orar 10-18. ■

FANDACIA POP-UP LA CLUJ AT MONOM STUDIO

Echipa de la MONOM_the concept store deschide larg ușile cuibului lor de design pentru a găzdui un festival de forme de pălării inspirate de personaje emblematică din filme. Evenimentele vor avea loc între 10 iunie, ora 11:00 – 11 iunie, ora 18:00 și între 17 - 18 iunie, la MONOM_the concept store, din Cluj-Napoca. Veți avea ocazia să admirați pălării al căror

concept reflectă personalități și capodopere cinematografice, precum *Breakfast at Tiffany's*, *My Fair Lady*, *Marie Antoinette*, *Le Samurai* sau *Portocala mecanică*. Prin stilul lor unic și simplitatea pe care o au, pălăriile de la MONOM_the concept store sunt un accesoriu care completează ținuta oricărui iubitor de modă.

Foto: facebook.com/events/645411024117280

VÂNZAREA BILETELOR

ON-LINE, începând din 29 mai pe tiff.eventbook.ro și prin aplicația mobilă a festivalului, **TIFF Official APP**. Biletele cumpărate prin sistemul on-line sau direct prin aplicație se supun aceluiași reguli prezentate în politica oficială de bilete a festivalului.

DE LA CASIERIILE TIFF, începând de luni, 5 iunie 2023:
Cinema FLORIN PIERSCIC, Piața Mihai Viteazul, nr. 11
Cinema VICTORIA, B-dul Eroilor, nr. 51
Piața Unirii

iar din 9 iunie în Cinema ARTA, str. Universității, nr. 3, programul casierilor fiind următorul:
Luni, 5 iunie – joi, 8 iunie: 11:00 – 19:00;
Vineri, 9 iunie – duminică, 18 iunie: 09:00 – 23:00.

ATENȚIE! Recomandăm procurarea biletelor online. Vor exista doar cinci puncte de vânzare a biletelor, la Cinema Florin Piersic, Cinema Victoria, Cinema Arta și în Piața Unirii, ce vor fi deschise pe toată perioada de desfășurare a festivalului, conform programului de mai sus.

Toți posesorii de acreditări trebuie să își procure bilete cu valoare zero de la casierile festivalului sau de pe tiff.eventbook.ro.

PREȚURILE BILETELOR

• **Bilet de intrare unic** (valabil pentru o singură proiecție) pentru toate categoriile de spectatori: 25 lei.
• **Bilet matineu** (valabil pentru proiecțiile din intervalul orar 09.00 – 14.00): 20 lei

BILETE CU PREȚ SPECIAL

• **Bilet pentru proiecțiile în aer liber:** 20 lei / • **Bilet pentru proiecțiile din cadrul EducaTIFF:** 20 lei / • **Bilet Cinema Mini-Cini:** 20 lei / • **Bilet proiecțiile de la Cinema Mărăști și Cinema Dacia:** 20 lei / • **Bilet Gala de deschidere:** 50 lei* / • **Bilet Ceremonia de decernare a premiilor:** 50 lei* / • **Bilet Concerte, cine-concerte:** 40 lei*, excepție Muzeul de Artă: 30 lei* / • **Bilet Concert Jay Jay Johanson & proiecție Ce mașinărie fantastică:** 50 lei* / • **Bilet Concert Tangerine Dream:** 75 lei*, după 10.05: 100 lei* / • **Bilet proiecția maraton Kingdom Exodus:** 40 lei* / • **Bilet proiecția specială „Strălucire”, în prezența actorului Geoffrey Rush:** 40* lei / • **Bilet proiecțiile „Nuclear” și „Născuți asasinii” în prezența lui Oliver Stone:** 40* lei / • **Bilet TIFF Picnic: proiecție Vulturii din Țaga și concert Nightlosers & Trio Ardealul:** 50 lei* / • **Bilet evenimentul special OCS 25:** Proiecție film documentar & concert unplugged Omul cu Șobolan: 40* lei / • **Bilet evenimentele Film Food:** 250 lei*

POLITICA DE ACCES

Accesul la eveniment se face prin scanarea biletului, fie printat, fie în format electronic, de pe dispozitivele mobile. Accesul este posibil doar pe baza unui bilet valabil la proiecția respectivă (exceptând copiii sub 3 ani, care nu ocupă un loc individual).

Cu 5 minute înaintea începerii oricărei proiecții, se va permite intrarea în sală a deținătorilor de acreditări TIFF care nu au reușit să își procure BILETE DE INTRARE, cu condiția să existe locuri libere în sală.

Locurile în sală sunt garantate până cu 5 minute înainte de începerea proiecției. De asemenea, **după începerea proiecției, accesul în sală este interzis!** Locurile nu sunt alocate și sunt disponibile la alegerea spectatorului.

Filmele din cadrul festivalului pot conține scene de sex, violență sau limbaj licențios, așadar vă recomandăm să verificați descrierea acestora din programul oficial înainte de a cumpăra biletele.

Accesul cu animale de companie nu este permis în incinta sălilor de cinema.

Consumul de băuturi și produse alimentare din exterior este interzis.

ÎN CAZ DE PLOAIE

Biletele cumpărate pentru proiecțiile care se mută în interior își păstrează valabilitatea.

- Proiecția zilnică a filmului din **PIAȚA UNIRII OPEN AIR, ora 21.45**, va avea loc în aceeași seară la **Casa de Cultură a Studenților, începând cu ora 23.00.**
- Proiecția zilnică a filmului din **IULIUS PARC OPEN AIR** va avea loc în aceeași seară la **Cinema Mărăști, începând cu ora 22.30.**
- Proiecția zilnică a filmului de la **UBB OPEN AIR, ora 22.00**, va avea loc în aceeași seară la **Cercul Militar, începând cu ora 23.00.**

ANULARE BILETE ȘI RAMBURSARE BANI

Biletele achiziționate nu pot fi anulate sau schimbate. Se returnează contravaloarea biletelor doar în cazul în care proiecția este anulată în avans din motive tehnice, condiții meteorologice nefavorabile sau alte cazuri de forță majoră. Urmăriți site-ul oficial al festivalului tiff.ro, respectiv tiff.eventbook.ro pentru informații referitoare la reprogramarea proiecțiilor. Contravaloarea biletelor nu se returnează în situația în care condițiile meteo se deteriorează după începerea proiecției. De asemenea, nu se returnează contravaloarea biletelor nefolosite din pachetul de abonamente.

APERITIFF

Redactor-șef:
Codruța Simina

Editors:
Anca Grădinaru
Oana Balaci
Emily Noeovich
Ruxandra Predescu
Sophia Blaga
Crăița Nanu
Ariana Ion
Laurențiu Paraschiv
Ion Indolean
Andrei Micuța

Juniors:
Maria Cristiana Nițu
Arabella Cumpănă
Andrea Marton
Ilie Bălan
Bogdan-Andrei Lungu
Șerban Mark-Pop

Graphic design:
Carmen Gociu
Mihaela Vas
Gabi Bora

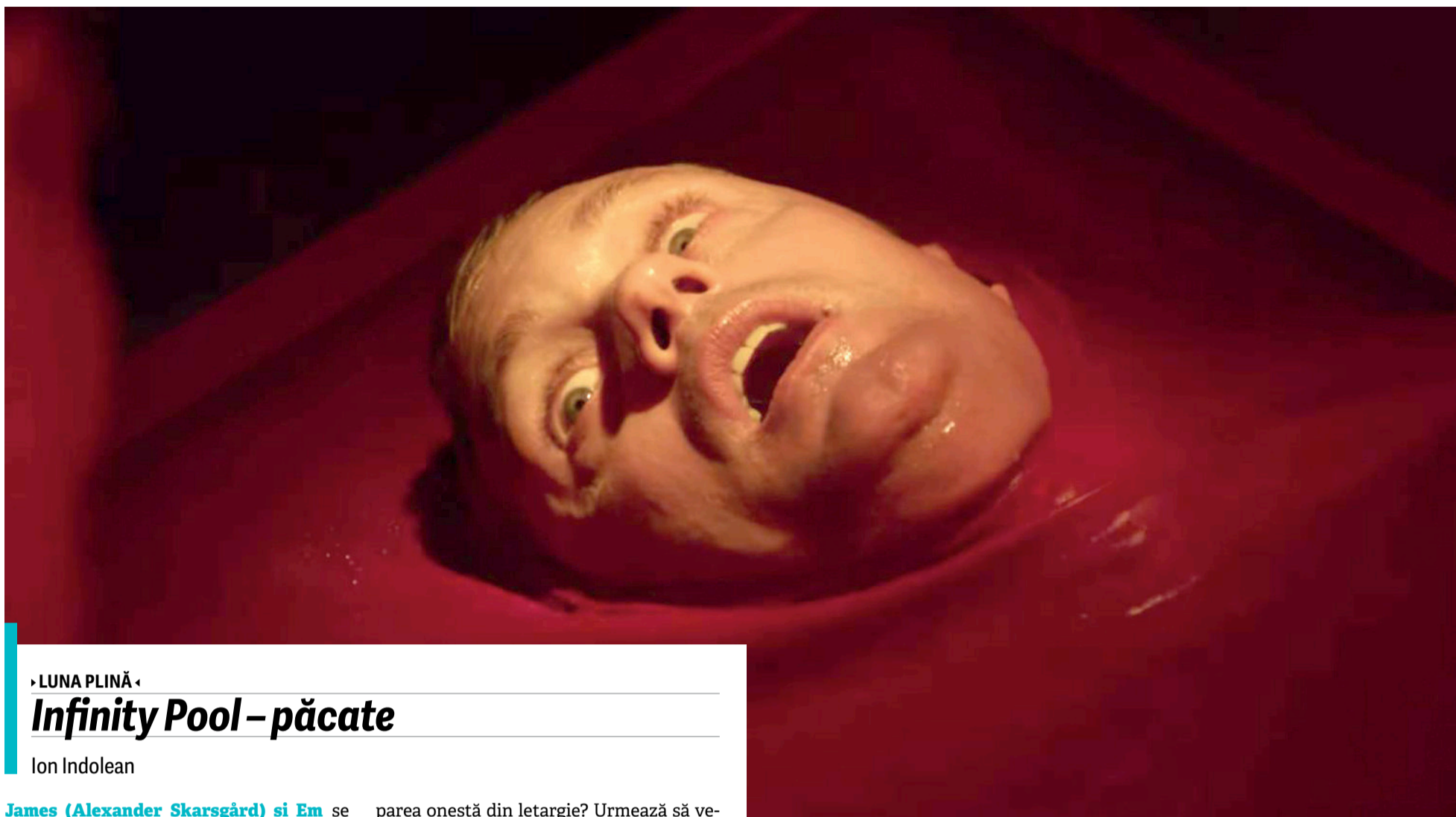
Tipărit la: Garamond

Proiect cultural finanțat de
Ministerul Culturii

Proiect realizat cu sprijinul Primăriei
și Consiliului Local Cluj-Napoca

► LUNA PLINĂ ◀

Infinity Pool – păcate

Ion Indolean

James (Alexander Skarsgård) și Em se află în vacanță într-un resort excepțional. El, un scriitor mai puțin cunoscut, ea, fiica patronului editurii. Relația lor pare inertială. Poate că prea binele i-a făcut așa sau poate că pur și simplu nu se mai înțeleg ca la început. *Întâmplător*, dau peste Gabi (Mia Goth), o tipă cu chip angelic care se declară fană a cărții lui James: când cauți validarea, o astfel de mărturisire te poate lua de pe picioare – un măr otrăvit sau scă-

parea onestă din letargie? Urmează să vedem pe ce parte va pica moneda pe această insulă fictivă dintr-o țară fictivă: iadul sau raiul, răspunsul sau dilema. Împăcat inițial cu ce are și cu cine este, lui James i se arată pe nepusă masă această altă cale: nouă, tentantă, superbă. Țesând pe firul unor (mono)mituri, operând cu această poveste mereu în schimbare, unde se izbesc două lumi (societatea privilegiaților protejați de garduri masive și o reinterpretare

neasteptată a străvechii legi a talionului), regizorul Brandon Cronenberg chestionează metaforic pierderea sinelui ca etapă, obligatorie (?), în purificarea conștiinței: trauma se repetă într-un ciclu nesfârșit căruia nu îi putem scăpa, înlocuind mereu momente incomode pe care aproape le-am uitat cu altele noi, despre care – când se produc – credem că nu le vom putea în-

depărta din creier niciodată. Și apoi se revărsă altele, și mai grave, într-un bulgăre care crește neîncetat. Parcursul spre ničăieri devine inițiativ, într-un joc sadic cu propriul sine, care pare să urle din toți răunchi: viața e doar un drum către moarte.

► duminică, 11 iunie, ora 21:45 /
Castelul Banffy, Bonțida ◀

► FĂRĂ LIMITĂ ◀

Fumatul provoacă tuse

Oana Balaci

Fumatul provoacă tuse, în regia lui Quentin Dupieux, a avut premiera mondială la Cannes în 2022 și este unul dintre cele mai ciudate filme pe care le poți viziona. Genul de film pe care ori îl adori, ori îl urăști. Criticul John Waters l-a numit „un film cu supereroi pentru idioți” și nu aș putea găsi o descriere mai potrivită.

Un mix de genuri, fiind deopotrivă comedie, horror și SF, *Fumatul provoacă tuse* surprinde publicul cu cele mai neașteptate personaje și evenimente, fiind un fel de *Power Rangers* franțuzesc în care pare că toată lumea e pe droguri. O echipă de cinci eroi în costume de un albastru strălucitor, numită Tabacco Force, încearcă să salveze Pământul de la distrugere, sub îndrumarea unei creaturi băloase ce se aseamănă cu un șobolan. Una dintre cele mai evidente ironii este faptul că în ciuda numelui pe care îl poartă, salvatorii sunt împotriva fumatului.

Comedia lui Dupieux satirizează filmele de gen, ducând absurdul lor la extrem. Una dintre eroine se îndrăgostește de conducătorul lor animal și este geloasă că acesta întreține relații sexuale cu alte fete, copiii ori vin să își facă poze cu ei de parcă sunt niște vedete, ori îi întrebă de ce poartă costume dubioase, iar răufăcătorul care trebuie să distrugă planeta amână să apese pe butonul roșu fiindcă e chemat la masă de soția lui. Acțiunea este de o țâcăneală inimaginabilă - și nu neapărat în sens negativ. Însă totul devine mai serios când apare perspectiva morții iminente și fiecare decide să fumeze o țigară.

► Sâmbătă, 10 iunie, ora 19:45 /
Universitatea Sapietia ◀

► Duminică, 11 iunie, ora 20:45 /
Cinema Dacia Mănăștur ◀

► Sâmbătă, 17 iunie, ora 22:15 /
Cinema Florin Piersic ◀

► SUPERNOVA ◀

Povești indiscrete

Bogdan-Andrei Lungu

Există povești greu de spus - despre neajunsuri personale, pierderi și eșecuri. Dar există unele povești care sunt mai mult decât greu de spus. Sunt acele povești de nespuse. Regizorul filmului *Povești indiscrete*, Cesc Gay, un Woody Allen spaniol, ne servește o serie de asemenea povești, cinci la număr, fără legătură între ele, elemente dispartate care compun un întreg unificat.

Comedie spaniolă, fructuoasă și energică, despre cinci cupluri urbane și burgheze care se confruntă cu minciună, înșelăciune, adulter și multe altele, filmul lui Gay ne relevă ceva esențial despre condiția omului postmodern (trăind în postmodernitate), din spațiul urban spaniol. Fiecare poveste explorează dificultăți cu care ne confruntăm cu toții în lumea contemporană, într-un stil ludic și prietenos.

Prima poveste, cea mai amuzantă din film, este despre Laura, jucată de Ana Castillo, care-și închide prietenul Alex, jucat de Chino Darin, în baie, într-o încercare rapidă și furtunoasă de a-l ascunde de soțul ei, Raul, jucat de Javier Rey. Alex nu este amantul Laurei, dar Laura îl ascunde pe acesta de soțul ei de parcă amant ar fi fost,

de fapt. Totul e o construcție a fanteziilor mentale ale Laurei, care ne arată câte ceva despre dorințele ei cele mai adânci. Comportamentele haotice ale lui Alex și ale Laurei, omenești, prea omenești cum sunt

ele în sine, sunt suplimentate de câinii lor, care joacă pe măsură.

Ultima poveste îl are în prim plan pe Edu, jucat de Quim Gutierrez și pe Sofia, jucată de Veronica Echegui, formând un

relațiile lor. Iar asta se vede în poveștile pe care ni le livrează Cesc Gay.

► **Duminică, ora 21:45 / Piața Unirii și în Parcul Poligon Florești** ◀

► COMPETIȚIE ◀

Mangal

Ion Indolean

Miguel (César Bordón) este un traficant de droguri sextagenar, un mare mahăr obișnuit ca toată lumea să îi facă pe plac. Irene (Maeva Jinkings), o femeie simplă, obișnuită cu viața grea, locuiește într-o zonă rurală săracă și uitată, alături de soțul indiferent și băiețelul care - așa cum e prezentat acest spațiu - are toate șansele să ajungă un viitor criminal; pur și simplu posibilitățile sunt prea puține și vina rezidă cumva mai sus, la vârful piramidei. Căutat de autorități, Miguel găsește refugiu în casa acestor fermieri simpli dar mândri și își vede toată existența bine structurată dată peste cap.

Regizoarea Carolina Markowicz, aflată la debut în lungmetraj, reușește să redea această tensiune într-un mod personal și intens, iar castingul face toți banii. Atât Bordón cât și Jinkings (actorii care țin în spate povestea într-o înclăștare continuă produsă de multe ori din mici gesturi și nu atât din vorbărie) sunt de acolo, parcă vin exact din cele două locuri: lumea interlo-

pă, respectiv satul uitat. Raportul de forțe se schimbă mereu, valsează cu multă abilitate, și poate duce numai într-o singură direcție: confruntarea finală. Un film necesar care vorbește despre felul cum lipsa de comunicare poate naște demoni.

► **Duminică, de la 20.00 / Cinema Victoria** ◀

► LUNĂ PLINĂ ◀

Vânătoarea de lupi

Ion Indolean

Există în cinematografia sud-coreeană o anumită cruzime foarte specifică pe care am putut-o experimenta recent la nivel destul de light în seria *Squid Game* și ceva mai festivalier-conceptual în *Parasite*. O banalizare a răului care poate spune mai multe lucruri despre această societate: cinism, pierderea sufletului, nevoia de evadare, dar și o preferință conștientizată a publicului pentru violență într-o lume extrem de controlată politic, unde restricțiile sociale nasc dezechilibre interioare. Proiectele cu succes internațional realizate aici în ultimii ani atestă interesul pentru astfel de povești sadice, iar așteptările publicului occidental au ajuns să se înscrie pe această nișă.

Vânătoarea de lupi livrează tocmai asta și încă multiplicat, fiind un hibrid care aruncă în aer convențiile cinematografice și ierarhiile de putere ale poveștii: prizonieri periculoși încearcă să evadeze printr-o revoltă pe un vas care îi transportă între Filipine și Coreea de Sud, dar dau peste un

experiment guvernamental scăpat de sub control care naște un monstru cu puteri supraomenești. Această luptă între multe rele e întregită de intervenții suplimentare, care adaugă lovituri și focuri neîncetate. Practic, asistăm la un spectacol vizual din care scapă cine poate, în acest action-horror inundat de sânge - au fost folosite 2,5 tone! - și de capete crăpate.

► **Duminică, de la 19.30 / Cinema Mărăști** ◀

► SUPERNOVA ◀

Balena

de Laurențiu Paraschiv

După un îndelung șir de filme dezbătute în stânga și-n dreapta care a culminat cu alegoria biblică *mother!* în 2017, Darren Aronofsky nu avea cum să revină decât cu un alt film controversat. Adaptat după o piesă de teatru de Samuel D. Hunter, care a semnat și scenariul, *Balena* spune povestea unui bărbat suferind de obezitate morbidă care, aflat în ultimele zile

de viață, încearcă să se apropie de fiica înstrăinată. Ceea ce Aronofsky a descris ca un „exercițiu în empatie” a divizat însă internetul: într-o tabără cei care i-au criticat simplitatea și lipsa subtextului (ce film de Aronofsky nu a fost însă on the nose?), iar în cealaltă cei care s-au lăsat orbiți de prestațiile actricești. Singurul lucru cu care toată lumea a părut să fie de

acord a fost comeback-ul lui Brendan Fraser – the Brenaissance –, premiat inclusiv cu Oscar pentru acest prim rol principal în mai bine de zece ani.

Charlie (Fraser) e un profesor de literatură din Idaho. Predă cursuri online și, din cauza insecurității cu privire la cum arată, refuză să-și deschidă camera atunci când vorbește cu studenții săi. Își părăsește rar canapeaua din mijlocul sufrageriei, iar singura sa legătură cu lumea exterioară o reprezintă Liz (o Hong Chau terifică), asistentă sa medicală și cea mai bună prietenă. Tot ea e și vocea rațiunii din film, cea care-l îndeamnă pe Charlie să meargă la spital: tensiunea sa arterială este atât de

mare încât probabil că nu mai are decât o săptămână de trăit. Acesta refuză categoric, susținând că nu are asigurare și nu-și poate permite tratamentul. În schimb, își sună fiica, pe Ellie (Sadie Sink, din *Stranger Things*), o adolescentă mizantropă pe care n-a mai văzut-o de când avea opt ani – își dorește să fie iertat pentru că le-a părăsit pe ea și pe mama ei pentru a fi cu iubitul său. În scenă mai apare și Thomas (Ty Simpkins), un tânăr misionar de la Biserica New Life, care-și croiește un adevărat țel din a-l converti pe Charlie. Ceea ce nu știe Thomas, dar este pe cale să afle curând, grație lui Ellie, este că ideile sale conservatoare sunt responsabile pentru starea lui Charlie.

Balena nu-și ascunde originile teatrale: întreaga acțiune se desfășoară în apartament și pe terasa acestuia. Însă spre deosebire de alte filme recente bazate pe piese de teatru, ca *Ma Rainey's Black Bottom* sau *One Night in Miami...*, nu se simte stagey; e suficient de inventiv vizual încât să nu devină repetitiv și sufocant fără motiv. Camera îl înconjoară adesea pe Charlie, care, lipit pe canapea, e soarele propriului univers. Iar Fraser e excelent în rolul bărbatului plin de regrete care a renunțat la a mai avea așteptări de la viață. Contrastul dintre fizicul său impozant și caracterul glumeț e captivant; ochii îi sunt oglindă pentru sufletul torturat și reușește să fie subtil chiar și în ciuda celor 135 de kilograme de proteze. Te ține lipit de ecran chiar și atunci când unele replici lipsite de finețe te fac să-ți dai ochii peste cap.

Un film imperfect despre vieți imperfecte, *Balena* vine o întrebare simplă: ne putem salva unii pe ceilalți? Și în ciuda unor impedimente, Aronofsky reușește să-i găsească un răspuns.

► Duminică, 11 iunie, 16:00 / Casa de Cultură a Studenților ◀
► Sâmbătă, 17 iunie, 21:45 / Iulius Parc Open Air ◀

Brendan Fraser se întoarce

Odată ajunsă una dintre cele mai mari vedete de la Hollywood, Brendan Fraser a luat o pauză de la roluri mari. *Balena* marchează întoarcerea sa în lumina reflectoarelor.

de Șerban Mark Pop

Fix atunci, când steaua lui Fraser lumina mai tare ca niciodată, nativul din Indianapolis s-a retras, acceptând doar roluri mai mici, voci din filme animate și roluri în televiziune. Motivul, spune actorul, a fost un amalgam de probleme de încredere și accidente suferite pe platoul de filmare – Fraser insistă să-și joace propriile cascadorii.

Până în 2018, aceasta a fost toată povestea. Încurajat de mișcarea #MeToo, actorul a revelat cel de-al treilea motiv pentru plecarea sa într-un interviu cu GQ: fusese agresat sexual de Philip Berk, fost președinte al Asociației Presei Străine de la Hollywood, incident ce l-a traumatizat și i-a declanșat depresia și în urma căruia a simțit nevoia să se distanțeze de Hollywood.

Deși Fraser părea mulțumit cu noua lui viață, fanii săi au luptat vehement pentru întoarcerea sa, semnând până și o petiție în 2019 pentru a-l aduce înapoi pe marile ecrane. *Balena* este, așadar, răspunsul la cererile lor, pornind așa-numita Brenaissance – o întoarcere la Hollywood cu forțe proaspete. Filmul a debutat la Festivalul de film de la Veneția, însă adevărata știre de la acel festival a fost ovația de 6 minute susținută de public pentru Fraser. Nu mult mai târziu, el se urca pe scenă pentru a-și primi Oscarul pentru același film. Brendan Fraser ajunsese din nou în vârful muntelui. ■

”Aveam nevoie ca muzica să se oprească” a declarat Brendan Fraser pentru CBS Sunday Morning, când a fost întrebat despre retragerea sa din mainstream. Ajuns în Hollywood la începutul anilor 90, actorul canadian-american s-a cățărât cu viteză pe muntele relevanței, pornind de la un rol mic în *Dogfight*, apoi un rol principal în comedia *Encino Man*, iar până în 2000, Fraser era protagonistul din blockbuster-urile *George of the Jungle* și *The Mummy*, care l-au consolidat drept unul dintre cei mai talentați tineri actori din acea perioadă.

EducaTIFF revine și anul acesta

TIFF.22 organizează și în 2023 EducaTIFF, primul program de educație media și cinematografică implementat de Asociația pentru Promovarea Filmului Românesc. Începând cu acest an, secțiunea înglobează toate inițiativele Festivalului Internațional de Film Transilvania dedicate copiilor, profesorilor și familiei și care vizează educația cinematografică.

de Nițu Maria Cristiana

Programul secțiunii cuprinde o selecție de filme pentru toate vârstele, masterclass-uri pentru profesori, ateliere creative în Cluj-Napoca și Florești, precum ateliere de jurnalism, de scriere creativă, sau de terapie prin artă, prin care copiii își extind cultura cinematografică, învățând de la profesioniști, prin metode distractive și atractive. În această ediție, **EducaTIFF** aduce în atenția publicului 12 filme care pot fi vizionate atât de cei mici, cât și de toată familia. Toate proiecțiile **EducaTIFF** sunt urmate de discuții, dintre care unele alături de invitați speciali, pentru a încuraja curiozitatea și simțul critic al tinerilor spectatori.

Esența **EducaTIFF** rămâne focusul pe creativitatea și frumusețea filmelor dedicate generației tinere, care are ocazia să

ia contact cu lumea fabuloasă a cinematografiei contemporane, în tot ansamblul ei. În programul **EducaTIFF** se află trei filme selectate anul acesta la Berlinalle: *Totem*, câștigător al Premiului juriului ecumenic, *Excursia cu clasa* și *Regina dansului*, din programul Generations. Pe lângă acestea, filmele recomandate pentru toată familia, la categoria 7 ani+ sunt compilația celebrativă *O sută de ani de animații Disney*, animația originală din Danemarca, *Zâna florilor și trolul de piatră*, precum și *Familia Tărăboi*. Sunt incluse, de asemenea, filmele francezești *Belle și Sebastian* (r. Pierre Core) și *Novicii* (r. Hugo P. Thomas), filmul românesc *David* (r. Radu Muntean), co-producția românească cu Germania, *Cei trei??? - moștenirea dragonului* (r. Tim Dunschede), precum și filmele *Platon ce tânăr* (r. Neasa Ni Chianain) și *Regula Întâi* (r. Massimiliano D'Epiro).

Raluca Bugnar, coordonatoarea **EducaTIFF**, a hotărât ca la această ediție a evenimentului să creeze un program care să se adrese tuturor categoriilor de vârstă, dar și de preferințe, prin multitudinea de activități și genuri cinematografice pe care le include.

„Am încercat să găsim o formă de a da tuturor celor care știu că vin la EducaTIFF un prilej să vizioneze proiecțiile, pentru că de-a lungul anilor am avut mereu copii, care au crescut, au devenit tineri adulți. Fiecare participant are așteptări diferite, iar o noutate pe care am dorit să o includem a fost Cinematograful Gonflabil pentru copii Mini-Cini, de la Iulius Parc, unde pot fi vizionate proiecții pentru copii, dublate în maghiară, dar și în română. Am vrut să atingem toate nișele de public, care diferă în materie de așteptări”, a explicat ea.

Programul **EducaTIFF** este vizibil pentru public atât în broșura **TIFF Education**, care poate fi achiziționată zilnic de la Casa TIFF, precum și pe pagina oficială TIFF România. ■

► COMPETIȚIE / FOCUS NORDIC ◀

Dinastia dulce

Crăița Nanu

Niels este patron de fabrică de dulciuri în prag de faliment. Este obez, deprimat și are gânduri negre. Fiica lui e pregătită să preia afacerea și s-o resusciteze transformând-o în prima fabrică de dulciuri sănătoase, fără zahăr și, evident, gust. Procesul ia cu asalt nu doar rețetele, ci și angajații, obligați acum să se supună unui riguros regim sănătos de muncă. Parcă pentru a contracara corectitudinea calorică, Niels are parte de o întâlnire neașteptată la o vânătoare de cerbi, pe cât de sângeroasă pe atât de romantică. De acolo și până la re-regândirea completă atât a familiei cât și a afacerii e doar un pas.

Dacă povestea *Sarea în bucate* ar fi fost *The Cake Dynasty*, lucrurile s-ar fi oprit la primele două surori. Iar bătălia, cel mai probabil fără sorti de izbândă, s-ar fi dus între zahăr și miere. Debutul regizorului Christian Lollike poate provoca diabet, sau în orice caz, e clar că dăunează grav să-

nătății. Poate o primire potrivită în sala de cinema ar fi inclus tăvi cu sarailii, bezele, frișcă și musai măcar o cofetăreasă scufundată într-o piscină cu cremă, peste care pică în rafale o ploaie de fondante. Care doamnă ar fi fost acolo și la final, îmbăindu-se în calorii, pentru a puncta mai bine faptul că nici un animal sau om nu au fost răniți pe parcursul filmărilor. Discutabil... Posibil să-i puteți aduce filmului ceva păcate, la nivel de aglomerație a temelor picate, a excesului de zahăr și zel cu care își defilează temele incorect politice de simți că a trecut parada, nu povestea, peste tine. Dar eu l-am văzut ca-n viață, aia ce uneori bate filmul și n-ai vreme s-o descoși, că trece mai repede decât apuci tu s-o trăiești.

► Sâmbătă, 10 Iunie, ora 17:30 / Cinema Victoria ◀

► Duminică, 11 Iunie, ora 22:15 / Cinema Victoria ◀

Un film care te inspiră e o adevărată experiență

Pentru mai multe experiențe premium, înscrie-te pe priceless.com și accesează ofertele exclusive.

Sauna secretelor (Smoke Sauna Sisterhood), r. Anna Hints, Estonia / Franța / Islanda

Zece debuturi care pun în lumină fațetele adevărului

Secțiunea **WHAT'S UP DOC** propune zece debuturi care se rup de convențiile genului documentar.

de Maria Măruță

Avem de-a face cu tot atâția hibrizi între o ficțiune abia întrezărită și un documentar clasic – compus din imagini de arhivă, interviuri și reconstituiri istorice. Acest documentar de tip nou nu pretinde că acoperă toate fețele unui adevăr, ci își îndreaptă atenția doar

înspre una dintre fațetele sale. Renunțând la căutarea unui adevăr incontestabil, genul documentarului se eliberează astfel de frâie și, în această formă hibridă, lirismul devine fabulație controlată.

Regizorii filmelor **De veghe** (Dogwatch, r. Gregoris Rentis, Grecia / Franța) și **Deasupra tuturor** (The Outliers, r. Ra-

phaël Mathié, Franța), deși construiesc atent interacțiunile și dialogurile protagoniștilor, reușesc să înțeleagă ritmul vieții pe mare, respectiv al vieții izolate în vârf de munte îndeajuns încât să mențină efectul unui documentar „clasic”, în ciuda faptului că manipulează conținutul filmului. **Corbii sunt albi** (Crows Are White, r. Ahsen Nadeem, SUA) face o paralelă între contradicțiile religiei musulmane și găsirea persoanei iubite, și contradicțiile dintre adevăr și ficțiune ale documentarului însuși. Titlul documentarului este exemplul de credință în neadevăruri, necesar să îl aibă orice calugăr budist din Japonia, pentru a continua o viață plină de încercări în templu.

Tot cu o credință de nestrămutat, Justo Gallego Martínez a reușit să ridice o catedrală - singur și neavând studii. Documentarul **Catedrala** (The Cathedral,

r. Denis Dobrovoda, Slovacia / Spania) asamblează portretul unui om catalogat drept nebun, care ar putea fi, totodată, considerat un sfânt din lumea contemporană. **Anhell69** (r. Theo Montoya, Columbia / Romania) e o ficțiune transformată în documentar despre o generație ce se scaldă în plăceri carnale și, deopotrivă, în sângele din trecutul și prezentul Columbiei. **Sauna secretelor** (Smoke Sauna Sisterhood, r. Anna Hints, Estonia / Franța / Islanda) împletește durerile și bucuriile unui grup de femei cu intimitatea unui ritual cathartic.

Cu o protagonistă la fel de vulnerabilă ca cele din documentarul estonian, **Pământul de care aparținem** (The Land You Belong, r. Elena Rebeca Carini, Italia / Romania) plonjează în viața unei femei care, adoptată la vârsta de 6 luni, se întoarce în țara natală pentru a regăsi piesele necunoscute ale identității sale. **Insula** (Like an Island, r. Tizian Büchi, Elveția), un documentar despre frica de Celălalt și posibilitatea acestuia aducerii de rău în societatea europeană, ia forma unei fabule cu elemente magico-realiste. Într-un cartier rezidențial dintr-un oraș elvețian, un „rău necunoscut” e adus de râul ce traversează zona. Cei doi protagoniști, imigranți la rândul lor, sunt angajați să securizeze albia râului și să prevină localnicii de la a se apropia de un pericol nevăzut și neștiut.

Documentarul **Insula lui Knit** (Knit's Island, r. Ekiem Barbier, Guilhem Causse, Quentin L'helgoualc'h, Franța) se desfășoară în mediul virtual, unde cei trei regizori explorează straniețea interacțiunilor cu o comunitate de playeri din jocul video **Day Z. 100 de anotimpuri** (100 Seasons, r. Giovanni Bucchieri, Suedia) e pretextul regizorului de a-și rezolva traumele rămase în urma despărțirii de marea lui iubire. Folosindu-se de scene fictive, filmul îngăduie ca dragostea dintre cei doi foști balerini să primescă mai mult timp decât viața le-a dat de fapt. ■

A BUN IN THE SKY

Povestea extraordinară a unui burger e în restaurante.

Un scurtmetraj imaginar dacă am fi fost regizori.

McDonald's, cinefil convins și partener oficial TIFF.

► LUNĂ PLINĂ ◀
Vieți duble
Cumpănă Arabella-Angelina

Renumiții frați Grimm sunt cei care împrumută din folclorul german termenul „doppelgänger”, pe care, mai apoi, îl popularizează, devenind o temă din ce în ce mai frecventă atât în literatură, cât și în cinematografie. Despre imaginea dublului ne vorbește și regizorul iranian Mani Haghighi în ultimul său thriller **Vieți duble** (Substraction), care și-a avut premiera la Festivalul Internațional de Film din Toronto în septembrie, 2022. Spre deosebire de colegii săi iranieni, cinema-ul lui Mani Haghighi se situează într-un spațiu amorf și incert, îndepărtându-se simțitor de realismul documentar atât de recurent în producțiile iraniene. Astfel, în noul său film, Haghighi țese o poveste despre dubluri și doppelgänger-i, întretăiată de o serie de giumbușlucuri narative, care-și găsesc deznodământul abia în finalul filmului. Când Farzaneh (Taraneh Alidoosti) își zărește soțul Jalal (Navid Mohammadzadeh) intrând într-un autobuz, aceasta, nutrind o serie de suspiciuni, decide să îl urmărească. Jalal este lăsat să intre în interiorul blocului de o femeie pe care Farzaneh nu o recunoaște, ceea ce stârnete o serie de bănuieli pe care tânăra soție le proiectează asupra soțului său. Când aduce în discuție această scenă,

Jalal neagă cele povestite, insistând vehement că nu el a fost cel care a intrat în bloc. Vorbele acestuia sunt în întregime întemiate, astfel că, în acest punct al narațiunii, Haghighi inserează motivul dublului, prin care deconstruiește, de fapt, ceea ce se vrea a fi o aparentă „similaritate.” Deși, în primă instanță, cuplul Farzaneh-Jalal pare a fi în întregime identic cu cele două sosii ale lor, Mohsen și Bitā, diferențele nu ezită să apară, fiind creionate, astfel, diferențele sociale majore care separă cuplurile între ele. Dar în ce măsură le și unesc? **Vieți duble** hașurează fragilitatea construcției identitare, a cărei replică zdruncină fundațiile propriei entități de care suntem mai înstrăinați decât am crede de fapt. Însuși Mani Haghighi afirmă într-un interviu că „a trăi într-o teocrație te separă în două. Trebuie să-ți asumi două personalități simultan pentru a supraviețui. O viață privată și o mască publică.” **Vieți duble** se situează între două realități: a mea și a celuilalt care pretinde să-mi fie sine.

► **Duminică, 11 iunie, ora 20:45 / Cercul Militar** ◀
► **Sâmbătă, 17 iunie, ora 20:00 / Cinema Florin Piersic** ◀

Timothy Spall în dialog cu Mihai Chirilov

MASTERCLASS

Timothy Spall a participat la o discuție cu directorul artistic al festivalului, Mihai Chirilov, în care a vorbit cu mult umor despre personajele imorale pe care le-a interpretat de-a lungul carierei.

de Oana Balaci

Actorul britanic Timothy Spall a primit Premiul pentru Întreaga Carieră în cadrul Galei de deschidere TIFF22. Spectatorii au urmărit apoi, pe marele ecran din Piața Unirii, comedia islandeză *Confort Nordic* în care acesta joacă. În regia lui Hafsteinn Gunnar Sigurðsson, filmul prezintă povestea unui grup divers de oameni cu o frică cronică de zbor.

Sâmbătă, 10 iunie, Timothy Spall a participat la o discuție cu directorul artistic al festivalului, Mihai Chirilov, în care a vorbit cu mult umor despre filmul de deschidere, despre personajele imorale pe care le-a interpretat de-a lungul carierei, dar și despre boala necruțătoarea prin care a trecut și cum aceasta i-a schimbat perspectiva asupra vieții.

„Mă aflu în Germania lucrând la filmul *Spencer* când am primit oferta pentru *Confort Nordic*”. Spall a fost atras de scenariul deopotrivă „stupid de amuzant și foarte profund”. Astfel a început călătoria actorului pe tărâmul nordic. *Confort Nordic* reprezintă o investigație necesară a fricilor moderne. „Trăim într-o epocă care este presărată din plin cu paranoia și anxietate.”

Timothy Spall a vorbit și despre cum și-a ales parcursul artistic, deși a fost atras inițial de ideea unei cariere militare. „Armata a fost o fantezie. Doream să conduc un tanc și să mă costumez în soldat. Acum pot să mă costumez în oricine. Am interpretat soldați și am devenit și pictor. Viața imită arta.”

În ceea ce privește personajele imorale pe care le-a portretizat, Spall mărturisește că încearcă să le înțeleagă în toată complexitatea, descoperind substraturile și motivațiile din spatele acțiunilor lor. „Multe personaje imorale nu sunt conștiente că sunt așa. O mulțime de lucruri rele au fost făcute în numele religiei. Egoul în

relație cu faptele bune pe care credem că le facem este de vină.”

Dialogul a atins de asemenea subiecte precum abordarea inedită a colaboratorului său constant, regizorul Mike Leigh, sau înțelegerea aprofundată a suferinței în urma luptei sale cu leucemia. A povestit o întâmplare hazlie despre cum a ajuns cu barca lângă cea mai mare bombă neexplodată din război și despre programul de televiziune *Timothy Spall: Somewhere at Sea*, nominalizat la premiile BAFTA.

Printre regizorii cu care ar dori să lucreze în viitor se numără Paul Thomas Anderson, frații Cohen, Martin Scorsese sau Ruben Östlund. ■

m@d@d electronics group

TIFF

ROLL SCENE TAKE

DIRECTOR TIFF.22

CAMERA X PC MADD

DATE 9-18 Iunie 2023

PC Madd sustine cu mandrie
Transilvania International Film Festival 2023

► FOCUS NORDIC ◀

Ultima primăvară

Crăița Nanu

„Today a climate activist set himself on fire in front of the supreme court. Eira and I went to see the horses. I talked her into skipping school. They just teach us to be machines, to fit into the grey circles of routine life. Perform, produce, false joy of life, real fear of death. Where do they hide the soft?”

Debutul regizoarei Franciska Eliassena, recompensat cu Mențiunea Specială a Juriului și Junior Jury Award la Festivalul de la Locarno, este o poveste despre Eira și Vera.

Eira este sora mai mică, poleită în aur, sau poate așa a imaginat-o Vera. Pare surprinsă și ea de auriul care o acoperă. Odată cu descoperirea jurnalului, sora ei mare și dezlănțuită devine mai clară, dar nu mai ușor de cuprins. Filmul baleiază între secvențe cu cele două surori în varii situații, momente rupte din existența haotică a Verei, de la întâlniri amoroase până la concerte ratate de la discuții

despre natură și secvențe de vis. Că e visul celei mici post lectură a unui jurnal plin de derapaje din real, că e imaginarul tinerei Vera, nu prea contează. Pentru că mergi pe firul logicii trepidante ale unei fete care simte tot - și propriile ei stări contradictorii și durerile lumii care se pierde sub asediul fricilor generalizate.

„Jură că te gândești la viitorul meu.” Copleșește viitorul astăzi pe oricine, în special pe o tânără care nu-și găsește locul pentru că emoții intense și contradictorii o copleșesc mereu. E greu să nu fie molipsitoare genul ăsta de stare - spectatorul și sora cea mică sunt captivii ei, la fel de înghețați de ritmul rapid al senzațiilor ca cea care le trăiește. De la sora aurită și până la casa care plânge cu lacrimi de sânge, filmul nu oferă soluții, nu judecă, nici măcar nu comentează, doar trăiește pulsând maxim odată cu Vera.

O posibilă continuare a stării din film s-ar putea petrece în discuția de la TIFF Talks de **Luni, 12 iunie, la ora 17:00. Adrian Florin Socol** (psihoterapeut, Fundația Estuar) și **Andrada Lăutaru** (Libertatea) vor discuta împreună cu Mihnea Măruță despre nimeni alta decât **Mintea noastră cea de toate zilele.**

► **Duminică, 11 Iunie, 14:30 / Cinema Arta** ◀

► **Vineri, 16 Iunie, 19:45 / Universitatea Sapientia** ◀

► CLOSE-UP JEAN-LUC GODARD ◀

Disprețul

Arabella-Angelina Cumpănă

Figura lui Jean-Luc Godard pare să fi articulat un soi de aură mitologică în jurul său, ale cărei resurse inspiraționale sunt inepuizabile. A vorbi despre Godard înseamnă a vorbi despre o istorie a cinematografului însuși. Cu exact șase decenii în urmă, acest nume gigantic al cinema-ului, și-a direcționat toate potențele geniului său

creativ în ceea ce astăzi recunoaștem a fi o "chef-d'oeuvre", Disprețul/ Le Mepris (ecranizare după romanul lui Alberto Moravia), o co-producție Franța și Italia. Lirismul narativ transpare prin împletirea a două limbaje care se definesc reciproc în film: viața și cinema-ul, cei doi piloni pe care se sprijină credo-ul godardian.

Când producătorul american Jeremy Prokosch (Jack Palance) apelează la scenaristul Paul Jalav (Michel Piccoli) să reconstruiască o adaptare a "Odiseei" lui Homer, Paul, presat de criza financiară permanentă, se vede nevoit să renunțe la idealurile sale artistice pentru a satisface cerințele lui Prokosch, a cărui miză este

centrată în jurul oportunismului comercial. Acaparată în întregime de rescrierea acestei transpuneri cinematografice, Paul neglijează asalturile finanțatorului asupra frumoasei și tinerei sale soții, Camille (interpretată remarcabil de Brigitte Bardot, ale cărei inițiale BB devin, totodată, și o reminiscență pentru Bertolt Brecht, instanță centrală pentru cinema-ul politic godardian). Această indolență îl va costa scump pe scenarist, care va resimți din ce în ce mai puternic graduala distanțare a lui Camille, până când alienarea se metamorfozează într-un dispreț de-a dreptul dezastruos. Dacă la început tragemul acestei situații este voalat prin niște remarci inofensive, într-un interval relativ scurt, de zece zile, toate abcese surpră crusta "aparentei stabilități", marcând apariția dezastrului. Astfel, re-interpretarea epopeii grecești își găsește echivalentul în viața conjugală a celor două personaje, care asistă atât la drama propriei relații, cât și la drama cinematografului european, amenințat constant de intruziunea monopolului hollywoodian. Dincolo de nuanțele catastrofei erotice, Godard trasează antinomiile regizorului constrâns să țintească spre comercializarea idealurilor artistice, reiterând eterna tragedie cinematografică în nuanțe existențialiste. Unde "existența precede esența" în grila existențialistă, "vandabilul precede conținutul" în rama cinematografică.

Problematicile pe care le ridică acest clasic al lui Godard sunt multiple, încheiate într-un schimb savuros de replici care reflectă maladiile maligne atât ale relațiilor interumane, cât și ale status-quo-ului artei înseși. Disprețul surprinde linia de demarcație dintre intim și profesional, realitate și ficțiune, articulând, printr-un filtru metacinematic, imaginea unui film în film.

► **Duminică, 11 iunie, ora 13:00 /**
Cinema Florin Piersic

► **Duminică, 18 iunie, ora 14:15 /**
Cinema Arta

Cel mai bun scenariu
e să vezi filmele
cu ochi buni

**Medicina extraordinară
îți dă superputeri**

REGINA MARIA
REȚEAUA PRIVATĂ DE SĂNĂTATE

► WHAT'S UP, DOC? ◀

De veghe

Ion Indolean

Yorgos, Costas și Victor lucrează ca mercenari angajați de companiile maritime pentru a le proteja navele de pirați – chiar dacă atacurile nu mai sunt la fel de frecvente ca pe vremuri. Fiecare se află în alt punct al carierei: Yorgos de abia intră în branșă, Costas e în deplinătatea forțelor, iar Victor bate spre retragere. Într-un domeniu atât de periculos, care te și ține departe de cei dragi, îți menții greu echilibrul. Acești descendenți ai lui Ahile, pregătiți ireproșabil atât fizic cât și psihic, sunt totuși oameni. Au frustrări, duc lipsa partenerelor, simt nevoia firească să se descarce.

Regizorul Gregoris Rentis îi prezintă pe rând cu compasiune, arătându-le vul-

nerabilitățile prin raportul intim al filmării strânse. Aproape că suntem acolo cu ei, acumulăm tensiune și griji. Realizat cu multă sensibilitate și cu o doză de ironie, De veghe se transformă într-un panaceu împotriva singurătății. Așteptare, reflecție, atenție – agenții se pregătesc mult și trebuie să fie mereu în alertă: e destul ca o dată să lase garda jos și chiar atunci să fie atacați. Cumva, munca lor e similară cu cea a documentaristului care nu are voie să rateze momentul cu toate că nu poate ști niciodată când va surveni.

► **Duminică, 11 iunie, ora 17:00 /**
Cinema Arta

► CINE-CONCERT ◀

Manasse

Andrea Marton

Clasic al filmului mut românesc, *Manasse* inaugurează anul acesta seria de cine-concerte din cadrul TIFF.22, în colaborare live cu cvartetul Volekh.

Peliculă de referință în istoria cinematografului noastre, *Manasse* (1925) va oferi o experiență artistică inedită, încântând publicul vizual și auditiv alături de acompaniamentul cvartetului Volekh. Evenimentul are loc duminică 11 iunie, începând cu ora 19:30. Filmul va fi redat la Cinema Dacia Mănăstur, iar costul biletului este de 40 de lei.

Regizat de Jean Mihail, pionier al artei cinematografice românești, *Manasse* este proaspăt restaurat de către Arhiva Națională de Film. Ecranizare a piesei de teatru a lui Ronetti-Roman din 1900, filmul prezintă conflictul dintre două lumi, una trecută și una prezentă, respectiv două religii, cea ortodoxă și cea mozaică. Caracterizat de numeroase răsturnări de situație, umor și un sfârșit dramatic, a fost numit filmul anului la premiera sa din 1925.

Prezentând lupta dintre tradiție și modernitate la începuturile secolului XX, filmul a fost realizat în 1924-1925 în Fălticeni și București, sub atenta observație a producătorului Isidor Goldenberg. În distribuție îi amintim pe Romald Bulfin-sky în rolul lui *Manasse*, Maria Ciucurescu ca și Ester, Iosef Kamen drept Zelig Șor și Dorina Demetrescu în rolul Leliei.

Subiectul filmului, intoleranța religioasă, este înfățișat în povestea de dragoste dintre un român și o evreică, nepoata lui *Manasse*. La fel ca și piesa de teatru care îl precedă, a cărei reprezentare a fost oprită la Teatrul Național din București prin proteste, acesta a trezit păreri contradictorii în rândul publicului prin confruntarea

ideilor dintre tineri și bătrâni. În ciuda faptului că Ronetti-Roman însuși a declarat că piesa este simpla reprezentare a unui caz concret personal cunoscut, drama a stârnit indignarea evreilor care considerau piesa ca fiind antievrească.

Când vine vorba despre muzica care acompaniază pelicula, aceasta este

bazată pe o partitură instrumentală originală care îmbină elemente de muzică de cameră cu teme descoperite în surse de arhivă, ritmuri etno, lăutărești și klezmer. Tradiție muzicală evreiască, muzica klezmer a fost puternic influențată de muzica popular românească. Aceasta va fi interpretată de cvar-

tetul Volekh, ansamblu acustic klezmer din București, cunoscut pentru explorarea conexiunilor dintre repertoriile tradiționale de muzică idiș și românească din Valahia și Moldova.

► Duminică, 11 iunie, 19:30
Cinema Dacia Mănăstur ◀

► WHAT'S UP, DOC? ◀

Corbii sunt albi

Crăița Nanu

„O să vă spun ceva: sunt un mincinos fantastic. Acum însă voi încerca ceva nou: să spun adevărul.” Așa își începe regizorul Ahsen Nadeem filmul documentar, imediat după ce un proverb japonez ne anunță că „înțelepții urcă muntele Fuji o dată, doar idioții îl urcă de două ori”. Lui Nadeem îi trebuie doi ani să obțină autorizația de a intra să filmeze într-o mănăstire budistă de pe muntele Hiei, în Kyoto, Japonia. La scurt timp după ce ajunge acolo, îi sună telefonul în timpul unui ritual important și este dat afară cu echipă cu tot. Ceea ce poate e un noroc, având în vedere că călugărul cu care venise să vorbească, celebrul Kamahori, îi întâmpinase printr-un jurământ de tăcere.

Nadeem încearcă să nu se demoralizeze la fiecare greșală sau ghinion, doar că sunt multe. Iar regizorul nu mințea când spunea că nu e obișnuit să

dea piept cu adevărul, cum ar fi că acest film e foarte posibil să nu iasă. Și mult timp senzația e că nu se poate lega nimic. Un musulman hăbăuc cere iluminare de la călugări budiști angrenați într-un ritual extrem: timp de șapte ani merg câte la maraton pe noapte, distanță ce însumează în kilometri circumferința pământului. Apoi îi întreabă dacă au fost vreodată îndrăgostiți. Distanța dintre interlocutori este atât de mare că nu vezi punct de întâlnire sau concluzii. Cu toate astea, ele se arată pe nesimțite până la final. Și ajutorul apare de unde te aștepti mai puțin: „dacă ajungi în Iad, vorbesc eu cu Buddha al meu să vină să te salveze.”

► Duminică, 11 iunie, 19:30
Cinema Arta ◀

► Marți, 13 iunie, 12:00
Cinema Arta ◀

Le boucher
Joi, 22 iunie

Par amour du cinéma
en français
Joia și duminica la ora 22:00

TV5
MONDE

Mai multe filme și programe
Gratuit. Acum disponibile și în limba română.

TV5
MONDE
PLUS

Scanează-mă!
tv5mondeplus.com

Ana Maria Cojocaru „Ana, între carcasa de televizor Miraj, liliac, culoarea albastru, teatru și film”

10 actori de teatru sunt prezentați anual, în cadrul TIFF, profesioniștilor din lumea filmului și publicului. Programul **10 pentru FILM la TIFF** își propune să promoveze figuri noi în filmul românesc și îi vizează pe actorii care nu au avut până acum șansa afirmării în cinema.

a consemnat Gabriela Mitrofan

Credit foto: Sabina Costinel

Cei 10 selectați pentru ediția a 12-a a programului sunt: Costi Apostol și Mădălina Mușat (Sf. Gheorghe), Andrada Balea (Cluj), Christine Cizmaș și Ana Maria Cojocaru (Timișoara), Cătălin Ștefan Mîndru (Suceava), Marcela Motoc, Camelia Pintilie și Vlad Ionuț Popescu (București), Sara Pongrac (Focșani, Turda, Cluj).

Ana Maria Cojocaru (54 ani) a absolvit Actoria la Universitatea Hyperion și este angajată a Teatrului Național Timișoara. A ajuns actriță pentru că la 14 ani s-a întâlnit cu „fascinația trăită pe un platou de filmare”, ca figurantă la Studiourile Buftea. Scriitoarea Gabriela Mitrofan, o mare iubitoare de teatru și o bună prietenă, i-a pus câteva întrebări:

Pe scenă strălucești, dar în viața de zi cu zi ai ales simplitatea, modestia. Sunt două Ane în interiorul tău?

O prietenă m-a întrebat odată cine sunt eu cu adevărat. Unde e Ana cea reală? Întrebarea mi-a rămas în minte și cred că sunt la mijloc. Profesorul meu Ion Cojar ne spunea că toate personajele sunt în noi,

ceea ce eu cred cu adevărat. Mi se întâmplă rar să plec după un spectacol cu machiajul personajului din seara respectivă, chiar dacă machiajul e aproape natural. Îmi place să las toate datele exterioare ale personajului în teatru, chiar dacă acesta mă însoțește interior câteva ore, uneori și o zi. Mă simt bine ca după un spectacol să mă pierd în mulțime. Să fie instinct de apărare? De păstrare a intimității? Mă consider un om fericit, pentru că îmi câștig „pâinea cea de toate zilele” din visul adolescenței mele, dar nu sunt un om împlinit după canoanele societății (o replică din **Podurile din Madison County** zice: „Nu toate visurile mi s-au împlinit, dar mă bucur că le-am avut”). Teatrul mi-a fost, în anumite etape ale vieții, o gură de oxigen. Câteva ore intram într-o altă realitate, care îmi dădea forța pentru viața de zi cu zi.

Dacă ar fi să te transformi în ceva, în ce te-ai transforma?
Într-o pădure.

(interviul integral pe LiterNet.ro la <https://agenda.liternet.ro/cronici/10pentrufilmattiff.html>) ■

PROGRAM / DUMINICĂ / 11 Iunie

CINEMA FLORIN PIERSIC

13:00 CLOSE-UP JEAN-LUC GODARD
Disprețul (Le mépris)
103' / Jean-Luc Godard / Franța, Italia [2R1]

15:30 SUPERNOVA
Cel mai fericit om din lume (The Happiest Man In The World)
96' / Teona Strugar Mitevska / Macedonia de Nord, Danemarca, Belgia, Slovenia, Croația, Bosnia și Herțegovina [2R2]

18:00 FOCUS NORDIC
Imperiul (Empire)
93' / Frederikke Aspöck / Danemarca [2R3]

20:30 SUPERNOVA
Povești indiscrete (Historias para no contar)
100' / Cesc Gay Spania [2R4]

CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

16:00 SUPERNOVA
Balena (The Whale)
117' / Darren Aronofsky / SUA [2C1]

18:30 SUPERNOVA
Pedeapsa (El castigo)
86' / Matias Bize / Chile, Argentina [2C2]

20:30 CLOSE-UP SIDNEY LUMET
După-amiază de câine (Dog Day Afternoon)
125' / Sidney Lumet / SUA [2C3]

CINEMA VICTORIA

10:00 EDUCATIFF
Familia tărăboi (The Hullabaloo!)
83' / Reetta Huhtanen / Finlanda [2V1]

12:30 FOCUS NORDIC
Viață de câine (Dogborn)
84' / Isabella Carbonell / Suedia [2V2]

15:00 FOCUS NORDIC
Marea lovitură (Hit Big)
124' / Jukka-Pekka Valkeapää / Finlanda, Estonia [2V3]

18:00 COMPETIȚIE
Viza de intrare (Upon Entry)
77' / Alejandro Rojas, Juan Sebastián Vásquez / Spania [2V4]

20:00 COMPETIȚIE
Mangal (Charcoal)
107' / Carolina Markowicz / Brazilia, Argentina [2V5]

22:15 COMPETIȚIE, FOCUS NORDIC
Dinastia dulce (The Cake Dynasty)
107' / Christian Lollike / Danemarca [2V6]

CERCUL MILITAR

13:30 LARGER THAN LIFE
Numele meu este Alfred Hitchcock (My Name Is Alfred Hitchcock)
120' / Mark Cousins / Marea Britanie [2W1]

16:30 FOCUS NORDIC
La drum cu mama (Driving Mum)
112' / Hilmar Oddsson / Islanda, Estonia [2W2]

19:00 FILM FOOD
Steaua (Stella)
78' / Tyler Doehring / SUA [2W3]

20:45 LUNĂ PLINĂ
Vieți duble (Subtraction)
107' / Mani Haghighi / Iran, Franța [2W4]

CINEMA ARTA

10:00 CLOSE-UP JEAN-LUC GODARD
Chinezoaica (La chinoise)
98' / Jean-Luc Godard / Franța [2A1]

12:00 FOCUS NORDIC
Lacul băntuit (Lake of the Dead)
76' / Kåre Bergstrøm / Norvegia [2A2]

14:30 FOCUS NORDIC
Ultima primăvară (Sister, What Grows Where Land Is Sick?)
80' / Franciska Eliassen / Norvegia [2A3]

17:00 WHAT'S UP, DOC?
De veghe (Dogwatch)
78' / Gregoris Rentis / Franța, Grecia [2A4]

19:30 WHAT'S UP, DOC?
Corbii sunt albi (Crows Are White)
98' / Ahsen Nadeem / SUA, Japonia, Irlanda [2A5]

22:00 WHAT'S UP, DOC?
Catedrala (The Cathedral)
88' / Denis Dobrovoda / Slovacia, Spania [2A6]

SAPIENTIA

10:45 FOCUS NORDIC
Superluna (Hypermoon)
78' / Mia Engberg / Suedia [2S1]

12:30 CLOSE-UP JEAN-LUC GODARD
Ai grijă la dreapta! (Soigne ta droite)
86' / Jean-Luc Godard / Franța, Elveția [2S2]

14:45 VA URMA
Blackport
104' / Gísli Örn Gardarsson, Björn Hlynur Haraldsson, Nina Dögg Filippusdóttir, María Reyndal / Islanda [2S3]

17:15 FOCUS NORDIC
Lăsați râul să curgă (Let the River Flow)
123' / Ole Giæver / Finlanda, Norvegia [2S4]

19:45 SMART 7
Pâine și sare (Bread and Salt)
100' / Damian Kocur / Polonia [2S5]

22:15 SMART 7
Piatra neagră (Black Stone)
87' / Spiros Jacovides / Grecia [2S6]

CINEMA MĂRĂȘTI

17:00 EDUCATIFF
Totem
95' / Lila Avilés / Mexic, Danemarca, Franța [2Z1]

19:30 LUNĂ PLINĂ
Vânătoarea de lupi (Project Wolf Hunting) *
122' / Kim Hongsun / Coreea de Sud [2Z2]

CINEMA DACIA MĂNĂȘTUR

19:30 CINECONCERT
Manasse
55' / Jean Mihail / România [2D1]
acompaniament live
Cvartetul Volekh
(România, SUA)

20:45 FĂRĂ LIMITĂ
Fumatul provoacă tuse (Fumer fait tousser)
77' / Quentin Dupieux / Franța [2D2]

PIAȚA UNIRII OPEN AIR

21:45 SUPERNOVA
Ultima noapte (L'ultima notte di amore)
124' / Andrea Di Stefano / Italia [2U1]

PARCUL POLIGON FLOREȘTI

21:45 SUPERNOVA
Ultima noapte (L'ultima notte di amore)
124' / Andrea Di Stefano / Italia [2F1]

IULIUS PARC OPEN AIR

21:45 FĂRĂ LIMITĂ
Grand Prix
107' / Jan Prusinovsky / Cehia [2P1]

UBB OPEN AIR

22:00 VA URMA
Arhitecta (The Architect)
75' / Kerren Lumer-Klabbers / Norvegia [2X1]

MUZEUL DE ARTĂ

21:30 LARGER THAN LIFE
Spionul cel bun (A Compassionate Spy)
101' / Steve James / SUA [2M1]

CASTELUL BANFFY - BONȚIDA

21:45 LUNĂ PLINĂ
Infinity Pool *
117' / Brandon Cronenberg / Canada, Ungaria, Croația [2B1]

* Film nerecomandat minorilor / This film is not suitable for children.

Fernando Franco: „Ceva care ne poate părea ciudat și deplasat poate avea o calitate complet diferită pentru alții”

INTEROGATIFE

A câștigat trei Premii Goya pentru *La herida*, inclusiv pentru Cel mai bun regizor și Cel mai bun scenariu original, și a fost nominalizat pentru montaj de cinci ori la aceleași premii.

a consemnat: Emily Noejovich.

Fernando Franco este un regizor și monteur spaniol. Pe lângă cariera sa artistică, predă montaj la ECAM din Madrid. Ultimul său film, *Ritualul Primăverii*, se mai poate vedea mâine, 12 iunie, de la 15:00 la Cinema Victoria.

Ce părere ai despre cinematografia românească? Ai mai văzut filme românești?

Știu filme de Cristi Puiu, Mungiu, Corneliu Porumboiu, Radu Jude, Radu Muntean. Filmele mele gravitează spre realism, iar asta are ceva de-a face cu tipul de film care se face aici. Filmele care mă interesează se ocupă de timp real și au un ton naturalist.

În calitate de creator, ce părere ai despre procesul tău de creație?

Am prins sfârșitul tehnologiei analogice și vremea în care digitalul lua stăpânire. Primele software-uri au fost mai lente și calitatea imaginii era slabă. În timp ce lucrăm cu digital, era nevoie de o procedură suplimentară de verificare a filmării, tocmai

Asta m-a ajutat pe mine foarte mult să-mi structurez gândurile.

Acestea se referă la structură, dar ce zici legat de concept?

Cred că există o parte intuitivă foarte importantă și aproape viscerală pe care nu o poți explica cu adevărat. În ceea ce privește scenariile mele, ele pornesc întotdeauna de la o temă, iar interesul pentru subiecte vine din faptul că ele sunt rar discutate. Metoda mea se susține astfel pe baza cercetărilor pe care le fac legate de tema care mă interesează. De exemplu, cu filmele pe care le-am făcut, mi-a luat ani de zile să mă documentez, astfel încât să pot construi personaje care să poată întruchupa ceea ce mă preocupă despre acea temă.

Cum ai zice că s-ar reflecta cele spuse în ultimul tău film?

În Spania, filmul a generat destul de multă conversație și dezbateri pentru că este un subiect despre care oamenii nu prea știu. Protagonistul este însă o fată, și nu

băiatul cu paralizie cerebrală. Prin această decizie, încerc să mut centrul filmului în așa fel încât să nu devină un film tezist, ci unul despre personaje.

În timp ce priveam filmul, am rămas nedumerită de trei lucruri: decizia de a concentra întregul film pe drama internă a fetei, sfârșitul filmului și momentul în care mama lui David mărturisește că odată și-a masturbat propriul fiu.

Am simțit că majoritatea publicului se va simți mai aproape de fată decât de băiatul cu paralizie cerebrală, tocmai pentru că majoritatea oamenilor nu au o astfel de problemă. Astfel, a devenit important pentru mine să pornească din punctul ei de vedere canalizarea empatiei. Prejudecățile noastre cu privire la dizabilitățile fizice ne determină să desexualizăm acești oameni și să presupunem că ei trăiesc cu o serie de probleme și complexe ale corpului. Filmul prezintă însă o fată care, sub aceleași prejudecăți, nu ar trebui să aibă complexe și totuși le are, iar băiatul paralizat cerebral este cel care o ajută.

Iar despre final, pentru mine este o consecință logică. Când Telmo [Irureta] a citit scenariul, mi-a spus că i-a plăcut totul, cu excepția finalului. Când l-am întrebât de ce, mi-a spus că i s-a întâmplat de multe ori. Și într-adevăr există astfel de situații în care persoana se apropie și se poate dezvolta în cele din urmă o relație mai intimă, dar apoi se distanțează când își dă seama de toate complicațiile.

Replica mamei și încadrarea ei este rezultatul documentării pure, o parte a vieții însăși. Eu am vorbit cu mame care mi-au spus că și-au masturbat copiii cu dizabilități fizice. Ceva care ne poate părea ciudat și deplasat poate avea o calitate complet diferită pentru alții. ■

► FOCUS NORDIC ◀

La drum cu mama

Crăița Nanu

Jon este un singuratic de vârstă mijlocie care trăiește cu mama care îi ocupă tot timpul. Cei doi trăiesc și împletesc (pu-lovere) undeva în fiordurile Islandei de nord. Un colț de lume la fel de sălbatic ca Jon, care atunci când dă de alți oameni se transformă într-un munte de tăcere. Noroc cu mama, care vorbește încontinuu, chiar și după ce încetează din viață.

Pe principiul *nu-i niciodată prea târziu pentru nimic*, Jon își plasează mama moartă pe bancheta din spate a mașinii și pleacă cu ea turuind (la propriu) prin Islanda, pentru a-i îndeplini dorința de a fi fotografiată în fața unor locuri turistice – cum ar fi cel mai mare gheizer din țară. Călătoria este completată de cel mai filmabil câine, care ar fi meritat lejer Cannes-ul canin dacă ar fi fost să fie.

La drum cu mama este un road trip atipic, plin de comedie neagră, dar lent și visător, ajutat din plin de lumina de crepuscul alb-negru care stăpânește întreg filmul. Povestea s-a născut din conversațiile dintre regizorul Hilmar Oddsson și prietenul său bun, Pröstur Leó Gunnarsson, actorul care interpretează rolul principal. Povestile despre oameni ce trăiau izolați în fiorduri și munți l-au inspirat pe regizor. A decis să îi aducă la viață pe marele ecran și, pentru un plus de adevăr, a ales să plaseze acțiunea în anii '80, departe de tehnologie și alte tentații. *La drum cu mama* este doar cu Jon și puținele personaje, reale sau imaginate, cu care acesta se intersectează pe drum. Printre ele se remarcă și Tomás Lemarquis (*Noi Albinoșul*), într-un colț de poveste ce va răsună mult după finalul genericului.

► Sâmbătă, 10 Iunie, 18:15/
Cinema Florin Piersic ◀

► Duminică, 11 Iunie, 16:30/
Cercul Militar ◀

► SUPERNOVA ◀

Ultima noapte

Andrea Marton

După filme de succes precum *Escobar* (2014) și *The Informer* (2019), Andrea di Stefano se întoarce în poziția de regizor cu pelicula noir *Ultima noapte* (*L'ultima noapte di Amore*, 2023). Produs în întregime în Italia, filmul nu are nimic de invidiat față de peliculele internaționale, avându-l în rol principal pe Pierfrancesco Favino, actor cunoscut pentru capacitatea sa cameleonică în interpretarea a diverse personaje.

Sec, tăios și aspru, filmul se adâncește în afacerile murdare ale unui Milano la fel de corupt în fundamentele palpitate ale economiei sale ca pe vremea lui Giorgio Scerbanenco, deși mai puțin violent sau decadent. Acțiunea este condensată într-o singură noapte (completată prin flashback-uri) și urmărește povestea lui

Franco Amore (Favino), un polițist cu o carieră onorabilă de 35 de ani. Persoană cinstită și onestă, Franco cunoaște o coborâre lentă în lumea interlopă, ajungând să își accepte soarta. Într-o lume în care aparențele sunt totul, fiecare personaj se mișcă precum un pion în jocul de dame.

Scenariul polițist este respectat prin existența unei mize, unui obiect disputat și etica de nezdruccinat a protagonistului care șovăie provocând avalanșa, însă *Ultima noapte* nu este doar o simplă actualizare a filmului polițist din anii '70. Andrea Di Stefano s-a asigurat să dea fil-

mului un aer de modernitate, ascunzând toate pasajele, transformându-le și amalgamându-le într-o poveste care doar aparent se desfășoară haotic, tocmai pentru că este perfect organizată.

Când vine vorba despre aspectul artistic al filmului acesta își găsește particularitatea în scenele filmate integral pe peliculă și nu digital, făcând din culori și lumini un element funcțional în povestea emoționantă a ultimei nopți a lui Franco. Și tocmai din acest motiv, *Ultima noapte* merită să fie văzut pe marele ecran, pentru o apreciere deplină a intensității gamei de culori.

► Duminică, 11 Iunie, 21:45/
Piața Unirii ◀

► Duminică, 11 Iunie, 21:45/
Parcul Poligon Florești ◀

► Sâmbătă, 17 Iunie, 19:30/
Cinema Mărăști ◀

► Duminică, 18 Iunie, 15:30/
Cinema Florin Piersic ◀

► SMART 7 ◀

Pâine și sare

Maria Cristiana Nițu

Regizorul și scenaristul polonez Damian Kocur, cunoscut pentru stilul său excentric, strălucitor prin brutalitatea și nonconformismul pe care le abordează în scurtmetrajele sale, revine în atenția publicului cu lungmetrajul său de debut, *Pâine și sare*. Abilitatea sa de a se juca cu noțiunea radicală a ceea ce înseamnă realitatea și existența umană în producțiile pe care le face, se reflectă și de această dată în primul său lungmetraj. Povestea urmărește personajul Tymek, interpretat de actorul Tymoteusz Bies, un bărbat de douăzeci și ceva de ani care revine în orașul său natal pentru vacanța de vară. În aparență, este un pianist ambițios, devotat profesiei pe care o are, dar în esență este un individ care apelează la auto sabotaj, căutând mereu să își strice propria viață. Concepțiile greșite, relațiile interumane care treptat devin deficitare, precum și abuzul, sunt temele principale abordate de Damian Kocur. Realitatea devine rapid alterată de situația complicată dintre Tymek și fratele său, pe care acesta îl împinge către a părăsi orașul pentru un nou început, precum și cea dintre arabi și polonezi, prin prezentarea unei națiuni xenofobe care nu pare a fi ușor de evitat în contextul acela. Tensiunea crește din ce în ce mai mult, până în punctul în care situația cu greu mai poate fi schimbată.

Pe parcursul filmului se observă o atmosferă de sufocare și presiune psihologică, susținută de modul în care camera captează mișcările actorilor, cu intenția de a surprinde emoția și trăirile autentice ale acestora. Cum mai putem deosebi realitatea de ficțiune, într-o lume care se rezumă

la ușurința de a păcăli percepția oamenilor din jur, fără urmă de reticență?

Damian Kocur nu dezamăgește nici de această dată prin capodopera cinematografică și modul său autentic de a se exprima prin artă, reușind să transmită perfect ceea ce își propune.

► **Duminică, 11 iunie, ora 19:45 / Sapienția** ◀

► **Martți, 13 iunie, ora 14:00 / Cercul Militar** ◀

► SUPERNOVA ◀

Pedeapsa

Ion Indolean

Dacă vă plac filmele minimaliste, cu interpretări puternice care umplu tot ecranul, atunci ați nimerit la fix. Ana și Mateo călătoresc cu mașina pe un drum de pădure, opresc și încep să strige după fiul lor de 7 ani. Pare ceva de genul, *haide, joaca s-a terminat*. Dar Lucas nu e de găsit. Urlă după el și îl amenință că dacă nu se întoarce îl vor pedepsi. E mic, sigur nu a putut ajunge departe, nu? Minutele trec, căutarea se adâncește și... nimic. Parcă a intrat în pământ.

Pe neașteptate, părinții se văd prinși tot mai adânc în această după-amiază care îi va schimba ireversibil. Așa se întâmplă când marile adevăruri nerostite ies la iveală, când suntem puși în fața unei întâmplări la limită care ne forțează să acceptăm cine suntem. E momentul în care

Ana începe să își piardă reperele. Antonia Zegers interpretează cu multă forță această dezumanizare explicată treptat și, până în acest moment, dosită undeva în cotloanele subconștientului.

Titlul filmului regizat de Matias Bize pornește tocmai de la ideea pedepsei, dar de proveniență oarecum divină – e soarta, e destinul pe care oricât l-ai ocoli te ajunge din urmă. În această pădure blestemată și încremenită, care te pune să reflectezi la cine ești, care te scoate din confortul urban, ai șansa marilor adevăruri. E bine sau e rău că s-a întâmplat așa?

► **Duminică, 11 iunie, ora 18:30 / Casa de Cultură a Studenților** ◀

► **Duminică, 18 iunie, ora 20:30 / Cinema Dacia Mănăștur** ◀

► LARGER THAN LIFE ◀

Spionul cel bun – atomic

Ion Indolean

Nu e clasică poveste cu spioni șarmanți și neînfricați care operează la vedere. Documentarul dublului nominalizat la Oscar Steve James, vorbește mai degrabă despre iubire și empatie și caută să reconstituie momentul celui de-al Doilea Război Mondial, cu toate idiosincraziile, propaganda și suspiciunile sale. În centru, chiar dacă acum absent (s-a prăpădit în 1999 în urma unui cancer pricinuit de expunerea îndelungată la plutoniu) e Theodore Hall, cel mai tânăr membru al proiectului Manhattan: la doar 18 ani, era cooptat în echipa care a inventat bomba atomică. Înțelegând că un monopol american asupra capacităților nucleare ar putea atrage urmări catastrofale pentru umanitate și simpatizant al doctrinei comuniste, a decis să lupte împotriva acestui mare dezechilibru și a început să transmită informații prețioase guvernului sovietic, din nevoia – idealistă și naivă? – de a asigura stabilitate mondială.

A greșit sau nu? Soția lui, Joan, cântărește cu mintea și cu informațiile de acum dacă au procedat corect. E frapant să auzim că, pentru ei, Stalin și oamenii lui păreau atunci personaje pozitive, dar o astfel de informație probează faptul că, în momentul fierbinte al derulării istoriei, nu putem cuprinde niciodată cu adevărat situația reală. *Spionul cel bun* descrie atmosfera acelor ani, propaganda americană internă care poate a făcut mai mult rău decât bine, dilemele născute în prag de Război Rece, taberele care s-au format. Nu este un film cu și despre eroi de tip J. Bond, ci își propune să vorbească despre felul cum politica a influențat și modelat vieți, căutând să tragă încă un semnal de alarmă cu privire la puterea (dez)informării.

► **Duminică, 11 iunie, ora 21:30 / Muzeul de Artă** ◀

► **Duminică, 18 iunie, ora 13:15 / Cercul Militar** ◀

Timothy Spall in conversation with Mihai Chirilov

British actor Timothy Spall received the Lifetime Achievement Award at the Transilvania IFF.22 Opening Gala.

de Oana Balaci

The audience then watched the Icelandic comedy *Nordic Comfort* on the big screen in Piața Unirii. Directed by Hafsteinn Gunnar Sigurðsson, the film, starring Timothy Spall, tells the story of a diverse group of people with a chronic fear of flying.

On Saturday, June 10, Timothy Spall took part in a Q&A with the festival's artistic director, Mihai Chirilov, where he spoke humorously about the opening gala film, the immoral characters he has played throughout his career, the serious illness he went through and how it has changed his outlook on life.

"I was in Germany working on *Spencer* when I got the offer for *Nordic Comfort*". Spall was drawn to the script that was both "stupidly funny and very profound". Thus began the actor's journey to the northern realm. *Nordic Comfort* is a necessary investigation of modern fears. "We live in an age that is rife with paranoia and anxiety".

Timothy Spall also spoke about how he chose his artistic path, although he was initially drawn to the idea of a military career. "The military was a fantasy. I wanted to drive a tank and dress up as a soldier. Now I can dress up as anyone. I played soldiers and I even became a painter. Life imitates art".

As for the immoral characters he has portrayed, Spall confesses that he tries to understand them in all their complexity, uncovering the underpinnings and motivations behind their actions. "A lot of immoral characters aren't aware that they're immoral. A lot of bad things have been done in the name of religion. Ego in relation to the good deeds we think we do is to blame".

The conversation also touched on topics such as the unique approach of his constant collaborator, director Mike Leigh, and his deeper understanding of grief following his battle with leukaemia. He recounted a funny story of how he ended up in a boat next to the biggest unexploded bomb of the war and the BAF-TA-nominated TV show *Timothy Spall: Somewhere at Sea*.

Directors he would like to work with in the future include Paul Thomas Anderson, the Cohen Brothers, Martin Scorsese and Ruben Östlund. ■

Brendan Fraser returns

Once one of Hollywood's biggest stars, Brendan Fraser took a break from major roles. *The Whale* marks his return to the spotlight.

Șerban Mark Pop

"I needed the music to stop", Brendan Fraser told CBS Sunday Morning when asked about his seclusion from the mainstream. The Canadian-American actor arrived in Hollywood in the early 1990s and quickly climbed the mountain of relevance, starting with a small role in *Dogfight*, then a starring role in the comedy *Encino Man*, and by the year 2000 Fraser was the protagonist in blockbusters such as *George of the Jungle* and *The Mummy*, productions that strengthened his position as one of the most talented young actors of that time.

And just when Fraser's star was shining brighter than ever, the Indianapolis-born actor took a step back, accepting only smaller gigs, voice-over roles in animated films and television roles. The reason, the actor says, was a combination of confidence issues and injuries suffered on set - Fraser insisted on performing his own stunts.

By 2018, that was the whole story. Spurred on by the #MeToo movement, the actor revealed the third reason for his departure in an interview with GQ: he had been sexually assaulted by Philip Berk, former president of the Hollywood Foreign Press Association, an incident that traumatised him and triggered his depression, and as a result he felt the need to distance himself from Hollywood.

Though Fraser seemed content with his new life, his fans passionately fought for his return, even signing a petition in

2019 to bring him back to the big screen. *The Whale*, then, is the answer to their demands, starting the so-called *Brenaissance* - starting off fresh in Hollywood again. The film debuted at the Venice Film Festival, but what was really news-worthy from that festival was the six-minute standing ovation the audience gave Fraser. Not long after, he took the stage to receive his Oscar for the same film. Brendan Fraser had reached the top of the mountain again. ■

The Whale
• Sunday, June 11, 4 p.m./
Casa de Cultură a Studenților (Student Cultural Centre) ◀

FONDAT 1878

URSUS

PARTENER OFICIAL TIFF

**ASCULTĂ
CINEFILUL
DIN TINE**

www.desprealcool.ro

18+

WHAT'S UP DOC?

The **WHAT'S UP, DOC?** section features ten debuts that break with the documentary genre conventions.

by Maria Măruță

We're looking at hybrids between barely visible fiction and classic documentary - made up of archive footage, interviews and historical re-enactments. This new type of documentary does not claim to cover all sides of a truth, but focuses

on just one of them. In abandoning the search for an indisputable truth, the documentary genre thus frees itself from the reins and, in this hybrid form, lyricism becomes controlled fabulation.

The directors of *Dogwatch* (d. Gregoris Rentis, Greece/France) and *The Outliers* (d. Raphaël Mathié, France), while

carefully constructing protagonists' interactions and dialogues, manage to grasp the rhythm of life at sea and of life in isolation on a mountaintop well enough to maintain the effect of a 'classic' documentary, despite manipulating the content of the film. *Crows Are White* (d. Ahsen Nadeem, USA) draws a parallel between the contradictions of the Muslim religion and finding one's loved one, and the contradictions between truth and fiction within the documentary itself. The title of the documentary is a demonstration of having faith in something that is untrue, a belief that every Buddhist monk in Japan must have in order to continue a life of hardships in the temple.

The same unwavering faith helped Justo Gallego Martínez to build a cathedral - all by himself and lacking any

sort of studies. The documentary *The Cathedral* (d. Denis Dobrovoda, Slovakia/Spain) paints the portrait of a man labelled as a madman, but who could also be considered a saint in today's world. *Anhell69* (d. Theo Montoya, Colombia/Romania) is a fiction turned documentary about a generation that bathes in carnal pleasures and blood from Colombia's past and present. *Smoke Sauna Sisterhood* (d. Anna Hints, Estonia/France/Iceland) interweaves the pains and joys of a group of women with the intimacy of a cathartic ritual.

Introducing a protagonist as vulnerable as those in the Estonian documentary, *The Land You Belong* (d. Elena Rebeca Carini, Italy/Romania) delves into the life of a woman who, adopted at the age of 6 months, returns to her homeland to find the unknown pieces of her identity. *Like an Island* (d. Tizian Büchi, Switzerland), a documentary about fearing the Other and the possibility of them bringing harm to European society, is structured as a fable with magical-realistic elements. In a residential neighbourhood of a Swiss town, an "unknown evil" is brought by the river that flows through the area. The two protagonists, immigrants themselves, are hired to secure the riverbed and prevent the locals from approaching an unseen and unknown danger.

The documentary *Knit's Island* (d. Ekiem Barbier, Guilhem Causse, Quentin L'helgoualc'h, France) takes place in a virtual environment, where the three filmmakers explore the strangeness of interactions with a community of Day Z video game players. *100 Seasons* (d. Giovanni Bucchieri, Sweden) is the filmmaker's pretext for dealing with the trauma of separating from his great love. Using fictional scenes, the film allows the love between the two former ballet dancers to be given more time than life has actually given them. ■

Smoke Sauna Sisterhood (d. Anna Hints, Estonia / France / Iceland)

TIFF.22 educa TIFF

MINI-CINI

CINEMATOGRAF GONFLABIL PENTRU COPII

10-18 IUNIE | 12-18 | IULIUS PARC

TIFF.22 Transilvania International Film Festival Cluj-Napoca 9-18.06.2023

CINE-CONCERT

O COMEDIE POLITICO-FANTASTICĂ

S-A FURAT O BOMBĂ

Ion Popescu-Gopo, 1962

Casa de Cultură a Studenților
Sâmbătă, 17 iunie, 19:30

Muzică originală
ALEXEI ȚURCAN

Interpretare
ROMANIAN FILM ORCHESTRA

sub bagheta dirijorului
TIBERIU SOARE

100 ANI DE GOPO

BILETE PE: TIFF.EVENTBOOK.RO | TIFF OFFICIAL APP | TIFF.RO

Din ce sunt făcuți trolii?

Ruxandra Predescu

EducaTIFF crește de la an la an, întocmai precum publicul său. Ori ca Făt Frumos, că tot se potrivește personajul cu o parte din grupele de vârstă pentru care e gândită secțiunea de educație cinematografică a TIFF.

Întreagă serie de evenimente este pregătită și în acest an pentru cei mai tineri spectatori, și nu e vorba doar de filme ci și de ateliere care mai de care, atât pentru copii cât și pentru părinți și profesori - scriere creativă, jurnalism de film, terapie prin artă – sau de de activități pentru întreaga familie.

În cadrul acestui program, am fost, ieri dimineață, la Cinema Victoria să văd animația „Zâna florilor și trolul de piatră”. Sala era plină de copii și părinți iar aventurile protagoniștilor m-au prins până și pe mine. M-am amuzat odată cu micii spectatori, iar la final m-am bucurat să asist la sesiunea de întrebări și răspunsuri. De altfel, toate proiecțiile din cadrul EducaTIFF sunt urmate de o serie de discuții despre film și personaje.

De data aceasta, alături de moderatorul Daniel Iftene, s-au aflat pe scenă, la discuții, Roxana Dreve, Diana Mureșan și Diana Lățug de la Departamentul de Limbi Scandinave al UBB. Ele ne-au povestit câte ceva despre miturile din poveștile nordice și am aflat că trolii, la fel ca cel din film, nu sunt neapărat niște personaje rele, ci mai degrabă urâcioși însingurați fără aptitudini de socializare. Pentru că,

Fotografii: Fred Web

Votează și câștigă

TIFF APP

Votul publicului

Dă notă filmelor pe care le vezi la TIFF și câștigă zilnic un abonament TIFF Unlimited + alte cadouri din partea festivalului

► Premiul publicului. TIFF.22

12 oameni furioși / 12 Angry Men	4.90	Viza de intrare / Upon Entry	4.48
Balena / The Whale	4.65	Cesăria Évora / Cesária Évora	4.47
Serpico / Serpico	4.57	După-amiază de câine /	
Apolonia, Apolonia / Apolonia, Apolonia	4.50	Dog Day Afternoon	4.46
Viața pe fugă / Running on Empty	4.50	Târ / Târ	4.39